W oparciu o aktualne wytyczne **Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA)** oraz **Ministerstwa Edukacji Narodowej (MEN)**, kluczowe zasady postępowania podczas ataku z użyciem niebezpiecznego narzędzia (tzw. aktywnego zabójcy/napastnika) opierają się na międzynarodowym standardzie dynamicznego reagowania: **UCIEKAJ – UKRYJ SIĘ – WALCZ.**

🚨 Procedura postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem (np. nożem)

I. System alarmowania w placówce

1. **Ogłoszenie alarmu:** Każdy pracownik szkoły, który zidentyfikuje zagrożenie (zauważy napastnika, usłyszy krzyki), ma obowiązek natychmiast uruchomić procedurę alarmową.
2. **Sygnał dźwiękowy i komunikat:** Sygnał alarmu o napastniku **musi wyraźnie różnić się od alarmu pożarowego**. Rekomenduje się nadanie serii krótkich sygnałów dzwonka (np. 5 jednosekundowych uderzeń) lub komunikat głosowy lub przez wewnątrzszkolną formę komunikacji między nauczycielami (whatsapp): **„KOD CZERWONY – NAPASTNIK W BUDYNKU”**.
3. **Zakaz używania syreny ciągłej:** Ciągły sygnał dźwiękowy kojarzy się z pożarem i automatycznie zmusza ludzi do wyjścia na korytarze, co w tym przypadku grozi bezpośrednim kontaktem z nożownikiem.

II. Algorytm działania dla nauczycieli i personelu (Krok po kroku)

KROK 1: UCIEKAJ (Priorytet nr 1)

- **Kiedy:** Tylko wtedy, gdy droga ewakuacji jest bezpieczna, dobrze znana i pozwala na **natychmiastowe oddalenie się od źródła zagrożenia** (np. klasa znajduje się na parterze blisko wyjścia ewakuacyjnego, a napastnik jest na innym piętrze).
- **Jak:** Nakaż uczniom porzucenie wszystkich rzeczy osobistych (plecaków, telefonów). Wyprowadź grupę z budynku w bezpieczne, oddalone miejsce i zabroń komukolwiek wracać. Ostrzegaj mijane po drodze osoby.

KROK 2: UKRYJ SIĘ i ZABARYKADUJ (Jeśli ucieczka jest niemożliwa)

- **Zaryglowanie drzwi:** Zamknij drzwi klasy na klucz od wewnątrz. Jeśli nie ma zamka, **zabarykaduj drzwi** najcięższymi meblami (biurko, szafy, ławki).
- **Bezpieczna strefa:** Przemieść uczniów pod ścianę, na której znajdują się drzwi (tak, aby nie byli widoczni przez szybę w drzwiach ani przez okna z korytarza). Nakaż wszystkim położyć się na podłodze.
- **Zasłonięcie okien i zaciemnienie:** Zaciągnij rolety/żaluzje i **wyłącz światło w sali**. Sala musi wyglądać na pustą.
- **Absolutna cisza:** Każ bezwzględnie **wyciszyć telefony komórkowe** (wibracje również muszą być wyłączone). Niespodziewany dźwięk może zdradzić kryjówkę.

- **Zakaz otwierania drzwi:** Pod żadnym pozorem nie otwieraj drzwi na pukanie, wołanie o pomoc czy hasła typu „Otwórz, to ja, nauczyciel z sali obok". Napastnik może zmuszać inne osoby do mówienia w celu otwarcia sal. Drzwi otwierają **wyłącznie służby ratunkowe**.

KROK 3: WALCZ (Absolutna ostateczność)

- Jeśli napastnik sforsuje drzwi i bezpośrednio zagrozi życiu Twojemu lub uczniów, a nie ma już drogi ucieczki – **walcz o przetrwanie**.
- Wykorzystaj przewagę liczebną i zaskoczenie. Użyj do obrony wszystkiego, co jest pod ręką: gaśnicy (do oślepienia), ciężkich krzeseł, podręczników, plecaków, nożyczek czy wskaźników. Działaj agresywnie i zdecydowanie, dążąc do obezwładnienia napastnika.

III. Powiadomienie służb ratunkowych (Numer 112)

Powiadomienia dokonuje osoba, **która jako pierwsza** znalazła się w bezpiecznej strefie (dyrektor, sekretariat lub schowany nauczyciel). Nie zakładaj, że ktoś inny już zadzwonił.

- **Co przekazać operatorowi:**
  - Dokładny adres i nazwę szkoły.
  - Co się stało: „Napastnik z nożem rani ludzi na I piętrze".
  - Rysopis napastnika (wiek, ubiór, przybliżony wiek, charakterystyczne cechy).
  - Liczbę osób poszkodowanych i ich stan.
  - Miejsce, w którym aktualnie się znajdujesz.
- **Wyciszenie komunikacji:** Po zgłoszeniu nie blokuj linii telefonicznej i **nie dzwoń do osób ukrywających się w budynku**, aby dźwiękiem dzwonka nie ściągnąć na nie zagrożenia.

IV. Postępowanie w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikiem (Zakładnik)

Jeśli napastnik odciął drogę ucieczki i kontroluje sytuację:

- Wykonuj bezwzględnie jego polecenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów.
- Nie patrz napastnikowi prosto w oczy (unikaj kontaktu wzrokowego), nie bądź agresywny i nie prowokuj go.
- Nie odwracaj się do niego plecami. Pytaj o zgodę przed wykonaniem jakiegokolwiek ruchu (np. „sięgam po telefon, aby go oddać").

V. Zachowanie w trakcie wkraczania Policji / Pododdziału Kontrterrorystycznego

Nauczyciele muszą przygotować uczniów na to, że akcja Policji będzie głośna, dynamiczna i bezwzględna:

1. **Brak gwałtownych ruchów:** Kiedy policjanci wejdą do sali, nie biegnij w ich stronę z rękami wyciągniętymi po pomoc.
2. **Pokazanie dłoni:** Wszyscy obecni w sali muszą natychmiast **pokazać puste dłonie, unieść je na wysokość głowy** lub położyć się na brzuchu z dłońmi na głowie. Dla policjantów w pierwszej fazie akcji każdy jest potencjalnym podejrzanym.
3. **Bezwzględne posłuszeństwo:** Wykonuj polecenia funkcjonariuszy bez dyskusji (nawet jeśli będą krzyczeć i traktować obecnych szorstko).
4. **Informowanie o napastniku:** Jeśli znasz kierunek, w którym udał się napastnik, krótko i głośno przekaż tę informację policjantom.

Instrukcja postępowania dla pracowników obsługi i ochrony na wypadek wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem

Pracownicy obsługi, z racji stacjonowania przy wejściu głównym lub na korytarzach, są kluczowym ogniwem w systemie bezpieczeństwa szkoły. Ich głównym zadaniem jest **opóźnienie wejścia napastnika**, **natychmiastowe zaalarmowanie szkoły** oraz **odcięcie dróg przemieszczania się zagrożenia**.

I. Zadania profilaktyczne (Codzienna dyscyplina)

1. **Zasada jednych drzwi:** Wszystkie wejścia do szkoły (boczne, ewakuacyjne, od strony boiska) muszą być stale zamknięte od zewnątrz. Jedynym kontrolowanym wejściem do budynku jest wejście główne.
2. **Kontrola dostępu:** Każda osoba dorosła wchodząca do szkoły musi zostać wylegitymowana, wpisana do księgi wejść i otrzymać identyfikator „GOŚĆ". Zakazuje się wpuszczania osób postronnych na teren korytarzy bez wcześniejszego zweryfikowania celu wizyty.
1. **Obserwacja otoczenia:** Zwracaj uwagę na osoby zachowujące się podejrzanie przed budynkiem szkoły (np. długo obserwujące teren, ukrywające coś pod odzieżą).

II. Algorytm działania w momencie wtargnięcia napastnika

1. NATYCHMIASTOWE ALARMOWANIE (Najważniejsze zadanie)

Jeśli zauważysz osobę z nożem lub innym niebezpiecznym narzędziem próbującą sforsować wejście lub wchodzącą do budynku:

- **Uruchom alarm wewnętrzny:** Niezwłocznie nadaj sygnał alarmu dla napastnika (seria krótkich dzwonków lub komunikat ustny lub przez wewnątrzszkolną formę komunikacji z dyrekcją i innymi pracownikami (whatsapp): **„KOD CZERWONY – NAPASTNIK W BUDYNKU"**).
- **Zrób to natychmiast:** Sekundy decydują o tym, czy nauczyciele zdążą zamknąć i zabarykadować klasy z dziećmi.

2. ODCIĘCIE DROGI I OPÓŹNIENIE NAPASTNIKA

- **Zamknięcie drzwi wewnętrznych:** Jeśli napastnik jest jeszcze przed budynkiem lub w pierwszym przedsionku, natychmiast zamknij główne drzwi wewnętrzne na klucz, odcinając mu dostęp do głównego korytarza.
- **Nie podejmuj bezpośredniej walki wręcz**, chyba że zostałeś bezpośrednio zaatakowany i nie masz możliwości ucieczki. Twoje życie i możliwość zaalarmowania innych są priorytetem.

3. WEZWANIE SŁUŻB (Numer 112)

Gdy tylko znajdziesz się w bezpiecznym miejscu lub po ucieczce na zewnątrz, zadzwoń pod 112. Jako świadek z pierwszej linii przekaż kluczowe dane:

- „Szkoła [Nazwa i adres], napastnik z nożem wszedł przez wejście główne".
- Kierunek przemieszczania się (np. „Poszedł schodami na pierwsze piętro w stronę sal nauczania początkowego").
- Dokładny rysopis (ubiór, przybliżony wiek, kolor kurtki, czy ma plecak/torbę).

4. EWAKUACJA LUB UKRYCIE (Zasada Uciekaj – Ukryj się)

- **Jeśli jesteś na korytarzu:** Nie stawiaj oporu, nie próbuj negocjować z nożownikiem. Uciekaj najbliższym wyjściem ewakuacyjnym na zewnątrz budynku.
- **Jeśli ucieczka jest niemożliwa:** Schowaj się w najbliższym pomieszczeniu (pokój gospodarczy, sekretariat), zamknij drzwi na klucz, zabarykaduj je meblami, wyłącz światło, **bezwzględnie wycisz telefon** i leż płasko na podłodze.

III. Po przyjeździe Policji i Służb Ratunkowych

1. Jeśli udało Ci się uciec na zewnątrz, **oczekuj na przyjazd Policji przy bramie wjazdowej/wejściu na teren posesji** (w bezpiecznej odległości od budynku).
2. Natychmiast podejdź do pierwszego patrolu, podaj swoją funkcję („Jestem pracownikiem obsługi tej szkoły") i przekaż najświeższe informacje:
    - Gdzie napastnik był widziany po raz ostatni.
    - Ilu jest napastników.
    - Ilu uczniów/pracowników może być w budynku.
3. Jeśli posiadasz przy sobie **klucz generalny (Master Key) lub piloty do drzwi/bram**, przekaż je dowódcy akcji policyjnej, aby ułatwić im wejście i dynamiczne przeszukanie obiektu.
4. Unieś puste dłonie na wysokość głowy, wykonuj bezdyskusyjnie wszystkie polecenia funkcjonariuszy.

Zadania Dyrektora Szkoły po opanowaniu sytuacji kryzysowej

I. Faza natychmiastowa (Współpraca ze służbami na miejscu)

- **Przejęcie informacji od dowódcy akcji:** Oficjalne potwierdzenie od Policji, że budynek jest bezpieczny, a napastnik został unieszkodliwiony lub zatrzymany.
- **Weryfikacja liczby poszkodowanych:** Ustalenie wspólnie ze służbami medycznymi liczby osób rannych, ich stanu oraz szpitali, do których zostali przetransportowani.
- **Zabezpieczenie ewakuowanych uczniów:** Koordynacja bezpiecznego zgromadzenia wszystkich uczniów i pracowników w wyznaczonym punkcie zbiorczym.

II. Organizacja opieki i logistyka

- **Uruchomienie wsparcia psychologicznego:** Natychmiastowe wezwanie psychologów z poradni psychologiczno-pedagogicznej lub zespołów interwencji kryzysowej do pracy z dziećmi, nauczycielami i świadkami zdarzenia.
- **Procedura bezpiecznego odbioru dzieci:** Zorganizowanie kontrolowanego wydawania dzieci rodzicom/opiekunom prawnym z punktu zbiorczego (weryfikacja tożsamości, ewidencja wyjść, zakaz samodzielnego powrotu do domu).
- **Koordynacja opieki nad dziećmi oczekującymi:** Zapewnienie opieki pedagogicznej uczniom, których rodzice nie mogą dotrzeć natychmiast.

III. Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna

- **Powiadomienie organów nadzorczych:** Niezwłoczne poinformowanie Kuratorium Oświaty oraz organu prowadzącego szkołę (Urząd Miasta i Gminy) o zaistniałym zdarzeniu i podjętych działaniach.
- **Oficjalny komunikat dla rodziców:** Wysłanie rzetelnej, pozbawionej drastycznych szczegółów informacji przez dziennik elektroniczny, zawierającej stan faktyczny, miejsce pobytu dzieci oraz numer infolinii wsparcia.
- **Zarządzanie relacjami z mediami (PR kryzysowy):**
    - Wyznaczenie **jednego rzecznika prasowego** (może nim być dyrektor lub przedstawiciel organu prowadzącego).
    - Zakaz wypowiadania się dla mediów przez nauczycieli i pracowników obsługi.
    - Udzielanie informacji dziennikarzom wyłącznie w wyznaczonej strefie, w porozumieniu z rzecznikiem prasowym Policji.

IV. Działania formalno-prawne i powrót do funkcjonowania

- **Zabezpieczenie śladów i dokumentacji:** Udostępnienie Policji monitoringu szkolnego, planów budynku oraz listy obecności z danego dnia.
- **Decyzja o zawieszeniu zajęć:** W porozumieniu z organem prowadzącym i kuratorem, podjęcie decyzji o czasowym zawieszeniu zajęć dydaktycznych (lub wprowadzeniu nauki zdalnej/dni dyrektorskich) na czas trwania czynności śledczych i porządkowych.
- **Zwołanie Rady Pedagogicznej:** Organizacja odprawy dla personelu w celu omówienia dalszego planu działania, wsparcia dla nauczycieli oraz zasad powrotu uczniów do szkoły po kryzysie.

Instrukcja dla rodziców i opiekunów w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w szkole

W przypadku otrzymania informacji o sytuacji zagrożenia w placówce oświatowej, kluczowym czynnikiem wpływającym na bezpieczeństwo dzieci jest zachowanie spokoju, opanowania oraz ścisłe stosowanie się do poniższych wytycznych.

I. Komunikacja i pozyskiwanie informacji

1. **Korzystaj wyłącznie z oficjalnych kanałów:** Jedynym źródłem rzetelnych informacji są oficjalne komunikaty dyrekcji szkoły (wysyłane przez dziennik elektroniczny) oraz oficjalne komunikaty Policji.
2. **Nie powielaj niesprawdzonych doniesień:** Powstrzymaj się od publikowania i udostępniania informacji, zdjęć lub filmów w mediach społecznościowych oraz na grupach prywatnych (np. WhatsApp, Messenger). Niesprawdzone wiadomości wywołują panikę i utrudniają pracownikom oraz służbom zarządzanie kryzysem.
3. **Nie blokuj linii telefonicznych:** Nie dzwoń do sekretariatu szkoły ani bezpośrednio do nauczycieli przebywających w budynku. Linie telefoniczne muszą pozostać wolne dla łączności ze służbami ratunkowymi (Policja, Pogotowie).
4. **Ogranicz kontakt z dzieckiem:** Jeśli dziecko posiada przy sobie telefon i nawiąże kontakt, nakaż mu bezwzględne wyciszenie urządzenia (w tym wibracji) i wykonywanie poleceń nauczyciela. Nie dopytuj o szczegóły, nie przedłużaj rozmowy i nie każ dziecku opuszczać kryjówki.

II. Działania logistyczne i przyjazd na miejsce zdarzenia

1. **Nie przyjeżdżaj pod szkołę przedwcześnie:** Natychmiastowy przyjazd setek rodziców generuje paraliż komunikacyjny wokół placówki. Zablokowane drogi dojazdowe mogą uniemożliwić lub opóźnić dotarcie na miejsce wozów strażackich, policji oraz karetek pogotowia.
2. **Oczekuj w wyznaczonej strefie:** Jeśli udasz się w rejon szkoły, kategorycznie zabrania się wchodzenia do budynku oraz przekraczania taśm zabezpieczających Policji. Udaj się bezpośrednio do strefy wyznaczonej dla rodziców i oczekuj na dalsze instrukcje.
3. **Poddaj się rygorowi odbioru dziecka:** Dzieci nie zostaną wypuszczone ze szkoły ani z punktu zbiorczego samodzielnie. Odbiór dziecka jest możliwy wyłącznie osobiście przez rodzica/opiekuna prawnego lub osobę upoważnioną, po formalnej weryfikacji tożsamości przez personel szkoły lub funkcjonariuszy.

III. Postępowanie po zakończeniu działań

1. **Zapewnij dziecku poczucie bezpieczeństwa:** Po odebraniu dziecka z punktu ewakuacyjnego udaj się bezpośrednio do domu. Unikaj publicznego komentowania i analizowania zdarzenia w obecności dziecka.

2. Skorzystaj ze wsparcia specjalistów: W przypadku zaobserwowania u dziecka silnych reakcji stresowych (lęki, problemy ze snem, apatia), skorzystaj z pomocy psychologicznej organizowanej przez szkołę lub Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Szablon pierwszego komunikatu Dyrektora szkoły do Rodziców:

Komunikat Dyrekcji Szkoły [Nazwa Szkoły]

Informujemy, że w szkole doszło do incydentu bezpieczeństwa. Służby ratunkowe (Policja) są już na miejscu i w pełni kontrolują sytuację. Dzieci są bezpieczne pod opieką nauczycieli. Prosimy o zachowanie spokoju i nieprzyjeżdżanie pod budynek szkoły, aby nie blokować dróg dojazdowych dla służb. Szczegółowe informacje dotyczące odbioru dzieci przekażemy niezwłocznie przez dziennik elektroniczny.

Temat: Ważny komunikat Dyrekcji Szkoły ws. sytuacji kryzysowej

Szanowni Państwo,

Informujemy, że dzisiaj w godzinach [wpisać godzinę] na terenie Szkoły [Nazwa Szkoły] doszło do niebezpiecznego incydentu z udziałem osoby trzeciej.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa, natychmiast zaalarmowano odpowiednie służby. Na miejscu pracuje Policja oraz zespoły ratunkowe, które w pełni kontrolują sytuację. Budynek został zabezpieczony.

Wszystkie dzieci przebywają pod stałą opieką nauczycieli oraz personelu szkoły w bezpiecznym miejscu. Nikomu nie zagraża niebezpieczeństwo.

Apelujemy do Państwa o:

- Zachowanie spokoju i powstrzymanie się od osobistego przyjazdu pod budynek szkoły do momentu zakończenia czynności policyjnych (zablokowane drogi utrudniają akcję ratunkową).
- Nieblokowanie linii telefonicznych szkoły, które muszą pozostać wolne dla służb.
- Niepowielanie niesprawdzonych informacji w mediach społecznościowych.

Kolejny komunikat, zawierający szczegółowe wytyczne dotyczące bezpiecznego miejsca i procedury odbioru dzieci, opublikujemy w tym miejscu natychmiast po uzyskaniu zgody od dowódcy akcji policyjnej.

Z poważaniem,
[Imię i Nazwisko Dyrektora]
Dyrektor Szkoły [Nazwa Szkoły]